

1

El Mas del baró, arran d'aquells fets ocorreguts a principi dels anys cinquanta, va passar a ser anomenat el *Mas maleït*. A punt d'acabar el passat segle, feia quaranta-cinc anys d'aquella tràgica història. Per als més joves, els que n'havien sentit parlar fugaçment a casa, havia entrat a formar part de les llegendes urbanes, com tantes d'altres n'havien sentides. Els fets originals que s'hi van esdevenir s'havien desdibuixat en no ser denunciats judicialment ni, per tant, investigats policialment ja que no s'hi va trobar cap cadàver. Els fets van acabar desdibuixant-se i, doncs, tergiversant-se i transformant-se, tot i que van conservar l'essència de la història: la misteriosa desaparició de les filles del masover i la d'Onofre, fill de l'encarregat de la hisenda del baró de Barxell. Amb el pas del temps, en no aparèixer ni al mas ni als seus voltants cap rastre de les joves, la gent va atribuir aquells fets a cosa del dimoni...

El mas havia estat anteriorment conegut com el *Mas del baró*, pel títol nobiliari del propietari, o *Mas*

de les acàcies, pels dos arbres que feien ombra davant de la façana, a banda i banda de la porta principal. L'edifici era al bell mig d'una de les valls que hi ha als peus de la serra de Mariola, coronada per l'imponent cim del Montcabrer. També era prop d'on naix el barranc de Barxell, a un quilòmetre de les caseries de Mariola. És terra de secà. Antigament la vinya ocupava nombrosos i amples bancals. Altres, pujaven escalonats sobre la costera de la muntanya, a la qual li havien estat conquistats, sostinguts per marges de pedra calcària. S'hi conreava els ametlers, els garrofers i les oliveres. S'hi sembrava el blat per a l'aliment de les persones, i la dacsà i el farratge per a l'aliment dels animals. No hi faltaven els bancals d'horta per als llegums i les verdures casolans. Després que van passar els misteriosos fets, el baró va abandonar la hisenda. Els més pròxims van assegurar que la decisió, més enllà dels fets, va ser presa per la negativa del nou masover a continuar treballant les terres a causa dels estranys sorolls i terribles esgarips de procedència humana que sentia a les nits.

En mig d'aquest paisatge desolat queden turons coronats per les alzines naturals, i els teixos; i hi creixen tota mena d'herbes aromàtiques, des de l'espígol a la camamil·la, aclaparades pels pins de repoblació forestal.

Obviant els rumors que de tant en tant corrien pel poble, Miquel Saborit, estudiant de tercer de Belles

Arts, va decidir pintar aquest paisatge, abandonat de pobladors, on campa la feristela, solitari de veus humanes, excepte els caps de setmana, quan els seus camins s'omplin d'excursionistes. L'escollí a fi d'ensinistrar-se en l'art dels paisatges naturals. Jove d'una gran sensibilitat, era un enamorat de la pintura paisatgística. Havia estudiat les diferents escoles europees i, sobretot, l'escola valenciana, des de Benlliure, González Alacreu, Castells o Joan Porcar...

Era el matí del primer dissabte de primavera. Miquel es va llevar ben enjorn, a fi d'aprofitar la claror del sol naixent, va agafar el cavallet, el llenç, els olis, els pinzells i l'aiguarràs, els draps de torçar-se les mans; ho va ficar tot dins del cotxe i va marxar a la recerca del paisatge descobert unes setmanes abans en companyia de la seua nòvia, Teresa, de l'amic Josep i de la seua xicoteta, Neus. El mas conservava els troncs de les acàcies, secs, mig corcats per l'efecte de la pluja, del vent i dels insectes que se n'havien fet amos i senyors. Estava envoltat d'aquell paisatge natural tan majestuós, amb la serra al fons. La llum del matí, que venia de llevant, incidia de ple en la muntanya i en la façana del mas, i hi creava, amb el joc d'ombres que projectaven el ràfol de la teulada, la porta senyorial i l'arcada de pedra, i les finestres, un conjunt que l'havia captivat.

Feia un ventijol fresc. Però el sol, a poc a poc, va anar creant un ambient agradable. Miquel va traure

del cotxe el cavallet i el llenç. Va mirar una vegada i una altra el paisatge, tot estudiant el millor punt de perspectiva. Es va decidir, finalment, per situar el mas al mateix centre del llenç. Al davant hi havia els dos troncs de les acàcies i al darrere, l'esveltesa de la serra i el verd brillant a la llum del sol en contrast amb les ombres que projectaven les roques i els rengs de la muntanya. A la dreta, hi havia uns ametlers que, tot i el temps d'abandonament del conreu de les terres, continuaven estranyament frondosos. Miquel va agafar el carbonet i començà a esbossar les línies mestres del quadro. Una volta el va esbossar, va fer unes passes enrere i el va contemplar.

—No queda malament... —va murmurar, tot trencant el silenci persistent.

Va agafar la paleta i va anar escollint la gamma de colors. En primer lloc els mesclava amb una mica d'aiguarràs a fi de fer-los més lleugers. Es va posar a la feina. Només es va aturar per ficar-se el barret de palla al cap i menjar unes galetes. Era migdia quan va acabar d'esbossar el paisatge. El mas, el terra, les muntanyes, els arbres, el cel..., tot hi quedava mig embastat. El sol havia començat a canviar la perspectiva de la llum i de les ombres, i era moment de plegar. Així ho va fer, després que va esperar que els olis s'assecaren. Va cobrir el llenç amb un drap, el va ficar al cotxe, juntament amb el cavallet i la resta d'estrís. Va posar tres pedres al terra, una en cada peu on havia plantat

el cavallet, va fer una última mirada, i va tornar a la ciutat d'Alcoi.

En arribar a casa, ho va traure tot de nou, ho va pujar al seu estudi, que era a la cambra del dalt de tot de la casa on vivia. Va deixar el llenç sobre el cavallet. Va traure'n el drap que el cobria i li va fer una mirada, fent unes passes arrere. El va contemplar durant uns segons. Alguna cosa li va cridar l'atenció. Era la flota d'ametlers que havia esbossat a la dreta del llenç, tot ocupant el quadrant inferior. Què era allò que li estava cridant l'atenció? S'hi va acostar. Ho va examinar detingudament. Aquella combinació de verds clars i foscos, mig esbossats, amb taques de blau i groc..., atreien la seua atenció. Però no acabava de trobar-ne la raó. Era com si el joc de clarobscur que ell havia pintat s'hagueren re-combinat arbitràriament i hagueren adquirit vida pròpia, tot configurant una mena de rostre, amb trets més bé femenins... Si ho mirava amb atenció, diria que hi podia distingir dos ulls, el nas i la boca... Va somriure.

–La pintura sempre sorprén –va dir–. Traces unes pinzellades a l'atzar i acaben apareixent uns trets estranys...

No li va donar més importància. Va tornar a tapar el llenç. Va baixar a l'habitació, es va dutxar i es va preparar per a dinar. Però aquell rostre semiesbossat, el perseguia. El va perseguir mentre es dutxava, mentre dinava i, de vesprada, quan va eixir amb Teresa i els seus amics, Josep i Neus.